

בְּשַׁחֲטָאוֹ יִשְׂרָאֵל, וְלִמַּד עֲלֵיהֶם זְכוּת.

כִּמּוֹ כֵּן כְּתוּב הַלּוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכָה, עַל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה נִשְׂא מִשֶּׁךְ הַזֶּרַע? זֶהוּ סוּד פֶּסַח הַכְּבוֹד, שְׁנוּטֵל מִשִּׂיכָה שֶׁל זֶרַע קֹדֶשׁ עֲלִיוֹן לַעֲשׂוֹת פְּרוּת וְתוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם הַהֵן.

וּבְשִׁמְתַעֲלִית בְּקוֹל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׂאֵינִם צְדִיקִים, עִם כָּל זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה אוֹתָהּ, וּמְשַׁקָּה אוֹתָהּ מִהַשְׁקָאֵת הַנֶּחֱלֵל הַעֲמֵק, וְנִשְׁתַּלֵּם מִכָּל הַצְּדִידִים. אֲזִי, בֵּא יָבֵא בְּרִנָּה, מִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת וּבְרָכוֹת וּקְדוּשׁוֹת שֶׁנִּשְׁתַּלְמָה. בְּרֵאשׁוֹנָה - הַלּוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכָה, עַל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁשָּׁבוּ - בֵּא יָבֵא בְּרִנָּה. בְּשַׁעֲהַ שְׁבִנָּה שְׁלֵמָה אֵת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהַשְׁתַּלֵּם הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן כִּמּוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, כָּל יִשְׂרָאֵל הָיוּ צְדִיקִים וְהִתְעַלּוּ בְּכַמָּה דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְאָז הִתְעַלָּה פֶּסַח הַכְּבוֹד בְּשִׁמְחָה, בְּכַמָּה שִׁמְחוֹת וּבְכַמָּה עֲלוּיִים. וְאִז שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, עֲלֶיהָ בְּשִׁמְחָה וִירִידָה בְּשִׁמְחָה. כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהַחֲבוּר בְּשִׁמְחָה. שִׁיר - לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַשִּׁירִים - לְעֲלִיוֹנִים וְלַתַּחְתּוֹנִים. אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה - הַחֲבוּר שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כְּלוּ שְׁלוֹ. עַל פִּי אֵלֶיהוּ נִגְזָר.

שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּתוּב (דְּבָרִים כח) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטוֹב וּגְו'. בְּשַׁעֲהַ שְׁבִנָּה שְׁבִנָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָעוֹלָם, בְּרֵא בְּרֵאשׁוֹנָה שִׁיתִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם מְקוֹרוֹת, לְהוֹרִיד בָּהֶם גְּשָׁמֵי בְּרָכוֹת, וְהַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁלֹּמְעָלָה. וְהֵם נוֹטְלִים בְּרֵאשׁוֹנָה מִמְּקוֹר הַחַיִּים, מִהַמְּקוֹם הָעֲלִיוֹן שֶׁיֵּצְאוּ מִשָּׁם.

וּמִשָּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. אֵימָתִי אֶסְתַּלֵּק לִיקְרָא דָא. כִּד חָאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאוֹלִיף עֲלֵיהוּ זְכוּ.

בְּגוֹזְנָא דָא כְּתִיב, (תהלים קכ"ו) הַלּוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכָה, עַל חוֹבֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. מֵאִי נוֹשֵׂא מִשֶּׁךְ הַזֶּרַע. דָּא רְזָא דְכוּרְסִיָּא דִיקְרָא, דְאִיהוּ נְטִיל מְשִׁיכוּ דְזֶרַע קוּדְשָׁא עֵילָאָה, לְמִיעֵבַד פִּירִין וְאִיבִין בְּהֵאִי עֲלֵמָא.

וְכִד אֶסְתַּלֵּיקַת בְּקֵלָא דִישְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב דְּלָאוּ אִינוּן זַפְאִין, עִם כָּל דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲעֲלִי לָהּ, וְאֲשָׁקִי לָהּ, מִשִּׁקִּיו דְנִחְלָא עֲמִיקָא, וְאֲשְׁתַּלִּים מִכָּל סְטָרִין. כְּדִין, בֵּא יָבֵא בְּרִנָּה, מִגּוֹ דְהָהוּא שְׁלִימוּ וּבְרָכָאן וְקְדוּשִׁין דְאֲשְׁתַּלִּימַת. בְּקְדָמִיתָא, הַלּוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכָה, עַל חוֹבֵייהוֹן דִּישְׂרָאֵל. כִּד תְּבוּ, בֵּא יָבֵא בְּרִנָּה.

בְּשַׁעֲתָא דְבִנָּה שְׁלֵמָה בִּי מְקְדָשָׁא, וְאֲשְׁתַּלִּים עֲלֵמָא תַתָּאָה כְּגוֹזְנָא דְעֲלֵמָא עֵילָאָה, יִשְׂרָאֵל כּוֹלְהוֹן הוּוּ זַפְאִין, וְאֶסְתַּלְקוּ בְּכַמָּה דְרָגִין עֵילָאִין, וּכְדִין אֶסְתַּלְק פּוֹרְסִיָּא דִיקְרָא בְּחֻדָּה, בְּכַמָּה חֻדּוֹן, בְּכַמָּה עֲלוּיִין.

וּכְדִין שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, סְלִיקוּ בְּחֻדּוּא, וּנְחִיתוּ בְּחֻדּוּא. עֲלָמִין כּוֹלְהוּ בְּחֻדּוּא. וְחִיבּוּרָא בְּחֻדָּה. שִׁיר, לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. הַשִּׁירִים, לְעֵילָאִין וְתַתָּאִין. אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, חֲבוּרָא דְעֲלָמִין כּוֹלְהוּ בְּחֻדּוּא, לְמַלְכָּא דְשְׁלֵמָא כְּלָא דִילֵיהּ. עַל פּוּמָא דְאֵלֶיהוּ אֲתַגְזֹר.

שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּתִיב (דְּבָרִים כח יב) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטוֹב וּגְו'. בְּשַׁעֲתָא דְבְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא עֲלֵמָא, בְּרָא בְּקְדָמִיתָא, שִׁיתִין עֵילָאִין, דְאִינוּן מְקוֹרֵי, לְנִחְתָּא בְּהוֹן גְּשָׁמִיא דְבְּרָכָן, וְקְדוּשִׁין עֵילָאִין דְלְעֵילָא. וְאִינוּן נְטִלוּ בְּקְדָמִיתָא מִמְּקוֹרָא דְחַיִּי, מֵאֲתַר עֵילָאָה דְנִפְקוּ מִתַּמִּין.

שְׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה, טָרַם שְׁנִבְרָא
הָעוֹלָם, עֲלָה וְהִתְגַּלָּה רִצּוֹן אֶחָד,
שְׁנִבְרָא מִחֻשְׁבָּה נִסְתַּרְתָּ, וְשָׁם אֶת
הַכֹּל בְּמִחְשְׁבָה הִנְסַתְרַת הָיָא,
וְכָל מָה שְׁהָיָה וְיִהְיֶה. וּמֵאוֹתָהּ
הַמִּחְשְׁבָה עֲלָה רִצּוֹן לְבָרָא אֶת
הָעוֹלָם, וַיֵּצֵא מֵעֵין דִּק שְׁכּוֹלֵל
סִתְרַת הַמִּחְשְׁבָה, וְזֶה אֵין נִשְׁמַע
בַּחוּץ וְלֹא הִתְגַּלָּה. וַיֵּשׁ בּוֹ
הַסְתַּפְלוּת שֶׁל חֻכְמָה, לְחֻכְמֵי
הַלֵּב נִמְסַר, כִּי לֹא הִתְגַּלָּה בַּחוּץ.
מִתְהוּא (מִתְהוּ) יוֹצֵאִים חֻמְשָׁה
מְקוּרוֹת, וְאֶחָד נִסְתַּר, וְאֶחָד
שְׁמַכְנֵס הַכֹּל. וְאוֹתָם הַמְקוּרוֹת
הָיוּ כְּשִׁנְבְּרָא הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנִבְרָא
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית:
בְּרֵאשִׁית שֵׁי"ת. זֶה שֵׁי"ת, הַמְקוּר
שְׁכּוֹנֵס אֶת כָּל הַמְקוּרוֹת לְזוֹן
הָעוֹלָמוֹת.

את השמים - אלה הם ששה
מקורות העליונים שלמעלה,
(שעליהם) לתת לשית הנה. מיום
שנברא העולם ועד שנבנה בית
המקדש היו סתומים, ולא נפתחו
כלל.

ואם תאמר שאברהם היה בעולם
- הרי פתוב (בראשית ב) ויהי רעב
בארץ. יצחק - ויהי רעב בארץ
מלבד הרעב וגו'. ויעקב - הרי
פתוב (שם מא) ויהי רעב בכל
הארצות. משה - הרי בכמה
מקומות פתוב, מי יאכילנו.
להמית את כל הקהל הנה ברעב.
(שמות יז) ויצמא שם העם למים.
(במדבר כ) ולא היה מים לעדה.

יהושע - אף על גב שנכנסו לארץ,
פתוב (יהושע ח) וישבת המן
ממחרת באכלם מעבור הארץ.
בימי השופטים פתוב (רות א) ויהי
בימי שפט השופטים ויהי רעב
בארץ. בדרך פתוב (שמואל ב-ב כא)
ויהי רעב בימי דוד.
מה הטעם של כל זה? משום
שאותם השיתים לא נפתחו,

דָּהָא בְּקִדְמִיתָא עַד לֹא אִיתְבְּרִי עֲלֵמָא, סְלִיק
וְאִתְגַּלִּי חַד רְעוּתָא, דְּאִיקְרִי מִחֻשְׁבָּה
סְתִימָא, וְשׁוּי פּוֹלָא בְּהֵיָא מִחֻשְׁבָּה סְתִימָא,
וְכָל מָאי דִּהְוָה וְיִהְוִי. וּמֵהֵיוֹא מִחֻשְׁבָּה סְלִיק
רְעוּתָא לְמִבְרִי עֲלֵמָא, וּנְפַק נְבִיעוּ דְּקִיק, כְּלִיל
סְתִימוּ דְּמִחֻשְׁבָּה, וְדָא לֹא אֲשַׁתְּמַע לְבַר, וְלֹא
אִתְגַּלִּיא. וְאִית בֵּיה אִסְתַּפְלוּתָא דְּחֻכְמָתָא,
לְחֻכְמֵי לְבָא אֲתַמְסַר, בְּגִין דְּלֹא אִתְגַּלִּיא לְבַר.
מִתְהוּא (מִתְהוּ) נְבִיעוּ נְפַקִי חֻמְשׁ מְקוּרִין, וְחַד
סְתִימָא, וְחַד דְּכַנִּישׁ פּוֹלָא. וְאִינוּן
מְקוּרִין הֵווּ, כִּד אִתְבְּרִי עֲלֵמָא. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר
(בראשית א א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית:
בְּרֵאשִׁית שֵׁי"ת. דָּא שֵׁי"ת, מְקוּרָא דְּכַנִּישׁ כָּל
מְקוּרִין, לְמִיּוֹן עֲלֵמִין.

את השמים, אליו אינון שית מקורין עילאי
דלעילא, (ס"א דעליהו) למיהב להאי שית.
מיומא דאתברי עלמא, עד דאתבני בי
מקדשא, הוו סתימין, ולא אתפתחו כלל.

ואי תימא אברהם הוה בעלמא. הא כתיב (שם
יב) ויהי רעב בארץ. יצחק, (שם כו א) ויהי
רעב בארץ מלבד הרעב וגו'. ויעקב, הא כתיב
(שם מא נד) ויהי רעב בכל הארצות. משה, הא
בכמה דוכתיין פתיב (במדבר א ד) מי יאכילנו. (שמות
טז א) להמית את כל הקהל הנה ברעב. (שם יח א)
ויצמא שם העם למים. (במדבר כ ב) ולא היה מים
לעדה.

יהושע, אף על גב דעאלו לארעא, פתיב (יהושע
ח יב) וישבת המן ממחרת באכלם
מעבור הארץ. בימי שופטים פתיב, (רות א א) ויהי
בימי שפט השופטים ויהי רעב בארץ. בדרך
פתיב (ש"ב כא א) ויהי רעב בימי דוד.
מאי טעמא כל דא. בגין דאינון שיתין לא
אתפתחו, ועלמא אתון מתמציתא דחיק,

והעולם נזון מתמצית דחוקה,
בלי פתיחה כלל, אלא כמו זעה
המזיעה מתוך העץ ויורדת
למטה, או מתוך אבן.

בשעה שבא שלמה המלך, ונבנה
בית המקדש, והיו העולמות כלם
במשקל אחד מעלה ומטה, אז
אותו השית שמקבל וכונס את
כל אלו השיתים העליונים נפתח.
מתי נפתח? בשעה שאותם
השיתים העליונים נפתחו. כיון
שנפתח השית הזה, יצאו ברכות
לעולם. מתי נפתח? פשהזיוו
ממנו עקלתון אחד שישב לרגלו.
וכיון ששהוא העבר, (השית) נעשה
שיר, ונפתח האוצר הטוב. בכח
של מי? את השמים, אלו שאר
השיתים, והינו השירים, שכלם
נפתחו, ותקנו לתת מזון לכל
העולמות.

אז כתוב (מלכים-א ה) וישב יהודה
וישראל לבטח איש תחת גפנו
ותחת תאנתו. וכתוב (שם ד)
אוכלים ושותים ושמים. שהרי
השית והשיתים נפתחו, וכל
העדונים העליונים היו יורדים
לכל העולמות. וכלם היו שמחים
לעלות לעולם העליון, ללקט
ברכות ועדונים לעולמות. אז
התעוררה מהם חביבות למלך
העליון, להיות הפל אחד בלי
פרוד. אז השבח שעולה על כל
השבחים, למלך שהשלוש פלו
שלו, שיהיה הפל בשמחה מעלה
ומטה.

כתוב שיר (תהלים סח), וכתוב (שם)
לך דמיה תהלה וגו'. דוד המלך
היה יודע ברוח הקדש שהזדמן
השיר הזה להתגלות בעולם,
ואמר, השיר שעתיד להתגלות -
לך דומיה. הוא בחשאי, שאין
רשות לגלות התשבחת הזו, אלא
התשבחת והתהלה זה אלהים
בציון, כשנבנה בית המקדש,

בלא פתיחה כלל, אלא כזיע זזיע מגו אילנא,
ונחית לתתא, או מגו אבנא.

בשעתא דאתא שלמה מלכא, ואתבני בי
מקדשא, והו ע למין פולהו
בשיקולא חדא עילא ותתא. פדין, ההוא שית
דמקבל וכניש לכל אינון שיתין עילאין,
אתפתח.

אימתי אתפתח, בשעתא דאינון שיתין עילאין
אתפתחו. כיון דאתפתח האי שית,
נפקו ברכאן לעלמא. אימתי אתפתח, כד
אעדיאו מניה, חד עקימא דיתיב לרגליה.
וכיון דההוא אתעבר, (שית) אתעביד שיר,
ואתפתח אוצר הטוב. בחילא דמאן, את
השמים, אינון שאר שיתין, והיינו השירים,
דכולהו אתפתחו, ואתקינו למיהב מזונא לכל
עלמין.

כדין פתיב (מ"א ה ה) וישב יהודה וישראל לבטח
איש תחת גפנו ותחת תאנתו. וכתוב (שם
ד) אוכלים ושותים ושמים. דהא שית ושיתין
אתפתחו. וכל עידונין עילאין הו נחתין
לעלמין פולהו. וכלהו הו חדאן לסלקא לגבי
עלמא עילאה, למלקט ברכאן ועדונין
לעלמין. פדין, חביבו אתער מנייהו לגבי
מלכא עילאה, למהוי כולא חד בלא פירודא.
כדין שבחא דסלקא על פל שבחין, למלכא
דשלמא פלא דיליה, למהוי כולא בחדוה
עילא ותתא.

כתוב (תהלים סח א-ב) שיר, וכתוב לך דמיה תהלה
וגו'. דוד מלכא הוה ידע ברוח קודשא,
דאזדמן שיר דא, לאתגליא בעלמא. ואמר,
שיר דאזדמן לאתגלי, לך דומיה. איהו
בחשאי, דלית רשו לאתגליא תושבחתא דא,
אלא תושבחתא ותהלה דא אלהים בציון, כד